اخبار کوتاه

رئیس سازمان حمایت،

بازگشت یک شبه قیمت‌ها را تکذیب می‌کنم

رئیس سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولید کنندگان لزوم بازگشت یک شبه قیمت‌ها را تکذیب کرد و گفت تغییر قیمت ۵۰ قلم کالای اساسی، حساس و ضروری مشمول قیمت‌گذاری پیشین، مستلزم طی فرایند قانونی است.

به گزارش پیام آشنا، عباس تابش در حاشیه جلسه مشترک ستاد قاچاق در جمع خبرنگاران در پاسخ به سوال اینکه درباره الزام بازگشت قیمت کالاها به سال ۱۴۰۰، اظهار کرد یک موضوعی از قول من در خبرگزاری ها پخش شد و مشخص نیست به چه منظوری بوده اما به کل غلط بود. بنابراین این صحبت را که باید یک شبه قیمت‌ها برگردد را تکذیب می‌کنم.

وی با بیان اینکه تغییر قیمت ۵۰ قلم کالای اساسی، حساس و ضروری مشمول قیمت گذاری پیشین، یعنی مستلزم طی فرایند قانونی است، گفت: اگر تولید کننده یا صاحب کالایی بخواهد قیمت این ۵۰ کالا را تغییر دهد باید سندت تغییر قیمت را به سازمان حمایت ارائه کند تا کارشناسی و بعد در ستاد تنظیم بازار ابلاغ شود تا افراد بتوانند افزایش قیمت دهند.

تولید سالانه ۲۰ هزار تن میوه سردرختی در دفردیس

مدیرداده جهاد کشاورزی دفردیس استان البرز اعلام کرد: این شهرستان سالانه با تولید حدود ۲۰ هزار تن میوه سردرختی بخشی از محصولات باغی استان های تهران و البرز را تامین می کند.

به گزارش پیام آشنا، علیرضا بدری افزود: این میوه ها شامل سیب، گلابی، به، آلو، گیلاس، گوجه، آلوهلو، زردآلو و قیسی، شلیل، آلوقطره طلا، انگور، توت درختی، بادام، گردو و خرما است که توسط باغداران این شهرستان در سطح یک هزار و ۹۶۵ هکتار باغ تولید می شود.

وی گفت: بارسال یک هزار و ۸۸۰ تن تولید گندم، ۲۷۵ تن تولید جو، ۴۰ هزار و ۶۷۵ تن خرت، ۴۰۰ تن یونجه، ۹ هزار و ۹۸۱ تن سبزی و صیفی در این شهرستان تولید شد.

بدری به تجهیز ۱۰ هکتار اراضی کشاورزی به سیستم آبیاری تحت فشار در سال گذشته اشاره کرد و گفت: اکنون طرح تجهیز ۲۷۷ هکتار از اراضی کشاورزی این شهرستان به سیستم آبیاری نوین در دست بررسی،طراحی و تکمیل پرونده است.

فروش بلیت قطارهای مسافری دهه اول اردیبهشت آغاز شد

عرضه بلیت قطارهای مسافری رجا برای بازه زمانی اول لغایت ۶ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ از دیروز یکشنبه ۲۸ فروردین ماه آغاز شده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از شرکت حمل و نقل ریلی رجا عرضه بلیت قطارهای مسافری برای بازه زمانی اول لغایت ۶ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ از دیروز یکشنبه ۲۸ فروردین ماه آغاز شده است.

شرکت رجا اضافه کرد: فروش بلیت قطارهای مسافری رجا به صورت هم‌زمان اینترنتی و اپلیکیشن‌ها، سامانه تلفنی ۱۵۳۹ و فروش حضوری از طریق کلیه مراکز مجاز فروش بلیت قطار در سراسر کشور انجام می‌شود. پیش فروش بلیت قطار برای کلیه مسیرها به جز مسیر تهران- مشهد؛ تهران- طبس و تهران- خواف و بالعکس در روز یکشنبه ۲۸ فروردین ماه از ساعت ۱۰ صبح آغاز می‌شود.

همچنین این شرکت حمل و نقل ریلی اعلام کرد: زمان فروش بلیت قطار برای مسیرهای تهران- مشهد، تهران-طبس و تهران- خواف و بالعکس را نیز ساعت ۱۲ همان تاریخ اعلام کرد.

هموطنان برای کسب اطلاعات بیشتر، همچنین دریافت برنامه حرکت قطارها، بهای بلیت و ... می‌توانند به صورت شبانه‌روزی و از سراسر کشور با سامانه ارتباط با مشتریان رجا از طریق شماره تلفن ۱۵۳۹ تماس حاصل کرده یا به پایگاه اینترنتی www.rajair.ir مراجعه کنند.

توزیع گوشت تنظیم بازار تا پایان ماه رمضان ادامه دارد

مدیرکل پشتیبانی امور دام تهران گفت: بنابر تصمیمات اتخاذ شده عرضه گوشت تنظیم بازار تا پایان ماه رمضان ادامه دارد و همواره در نظر داریم که با بازدات گوشت منجمد و گرم کاهش عرضه را جبران کنیم.

طبق سنوات گذشته دامداران تا اواخر خرداد به دلیل علوفه طبیعی در مرتع از عرضه اجتناب می‌کنند که پشتیبانی امور دام با عرضه گوشت منجمد و گرم تنظیم بازار به دنبال جبران کمبود عرضه هستند.

طبق گفته مسئولان پشتیبانی امور دام روزانه ۳۰ تا ۴۰ تن گوشت به کشور وارد می‌شود که این میزان تا سقف مجوز ۱۰ هزار تن در حال انجام است.

بورس

تغییر مهم برای بورس از امروز

سرانجام و پس از گذر از روزهای پر فراز و نشیب، از امروز (۲۹ فروردین) دامنه نوسان با افزایشی یک درصدی، مثبت و منفی ۶ خواهد شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، دامنه مجاز نوسان قیمت یکی از مهم‌ترین قوانینی است که در بازارهای مالی به عنوان عامل کنترلی در برابر نوسان‌های قیمت سهام و به منظور کاهش نوسان بازار در اثر تصمیمات هیجانی استفاده می‌شود. دامنه مجاز نوسان، حدود قیمتی سقف و کفی است که هر سهم در هر روز کاری می‌تواند داشته باشد و قیمت تنها می‌تواند در این محدوده حرکت کند. در واقع این دامنه محدوده مجاز برای نوسان قیمت سهم است. البته طیف طرفداران و منتقدان دامنه نوسان بسیار گسترده است زیرا اینکه میزان دامنه نوسان چقدر باشد و اینکه اصلا باید در بازار سرمایه دامنه نوسان وجود داشته باشد یا خیر همواره محل بحث کارشناسان بوده است و بسیاری از صاحب نظران بازار سرمایه نیز بر این باورند که برای بهبود روند معاملات بورس باید به سمت افزایش دامنه نوسان و در نهایت حذف کامل آن حرکت کند، زیرا روندهای هیجانی مثبت و منفی با وجود دامنه نوسان، باعث انحراف بیشتر معاملات بورس می‌شود.

روزهای پر فراز و نشیب دامنه نوسان

دامنه نوسان در بازار سرمایه ایران طی دو سال گذشته و همراه با روزهای پرصعود و پرنزول بازار، روزهای پرنوسانی را از سر گذرانده است. به طوری که از ۲۵ بهمن سال ۱۳۹۹ از مثبت و منفی پنج به مثبت شش و منفی دو تغییر کرد؛ تصمیمی که توسط شورای عالی بورس و با هدف تعادل‌بخشی به این بازار گرفته شد. البته عمر این تصمیم دوام چندانی نداشت و دامنه نوسان از ابتدای اردیبهشت سال ۱۴۰۰ به مثبت شش و منفی سه افزایش یافت و در نهایت از ۲۵ اردیبهشت همان سال دوباره دامنه نوسان قیمت همه شرکت‌های حاضر در بورس و فرابورس، متقارن و در محدوده مثبت و منفی پنج درصدی داد و سند شد.

تحقق وعده افزایش دامنه نوسان

با روی کار آمدن دولت جدید و پس از آنکه مجید عشقی، عنوان دار ریاست سازمان بورس شد، اعلام کرد باز کردن دامنه نوسان در دستور کار این سازمان قرار دارد و وی همچنین در آخرین نشست خبری خود در سال گذشته نیز دوباره از اصلاح تدریجی دامنه نوسان از اوایل سال ۱۴۰۱ خبر داد و گفت: تغییر دامنه نوسان در برنامه سازمان بورس است اما این موضوع نیازمند روشن شدن برخی ابهامات از جمله بودجه و ریسک‌های سیاسی است. پیش از این اعلام کرده بودیم که اصلاح دامنه ابتدا از شرکت‌های بزرگ آغاز می‌شود و اکنون برنامه این است که از یک تاریخی به بعد اصلاح به صورت تدریجی و با یک درصد آغاز خواهد شد. این روند در مقاطع سه ماهه و با توجه به بازخورد بازار بازبینی خواهد شد.

معاون وزیر صمت:

ارائه خدمات به کالاهای قاچاق جرم است

معاون وزیر صمت گفت: اگر خدماتی که ارائه می شود به فرایند قاچاق کمک کند باید جرم انگاری شود. مثلا اگر یک شرکت بیمه کالای قاچاق را بیمه کند مرتکب جرم شده است.

به گزارش پیام آشنا، محمدمهدی برادران در حاشیه جلسه مشترک کارگروه مبارزه با قاچاق اظهار کرد: در قالب ۱۲ راهبرد اصلی و ۳۸ اقدام کلیدی موضوع مبارزه با کالای قاچاق و تقلبی را دنبال می‌کنیم. همچنین با استفاده از سامانه‌های مختلف همچون سامانه ضمانت کالا، جامع اثربارها، امور گمرکی و ... به دنبال رسیدن به یک نظارم مناسب در شناسایی کالاها و برخورد با متخلفان هستیم.

معاون صنایع عمومی وزیر صمت افزود: ابلاغ اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز از سوی مجلس کمک زیادی به ما خواهد کرد زیرا در این قانون اختیارات جدیدی تعریف شده است به عنوان نمونه اگر خدماتی که ارائه می‌شود به فرایند قاچاق کمک کند باید جرم انگاری شود. مثلا اگر یک شرکت بیمه کالای قاچاق را بیمه کند مرتکب جرم شده است.

وی با بیان اینکه از ۱۵ فروردین باید تمام تولیدکنندگان کالا، شناسه اخذ کنند، گفت: برای برخورد و شناسایی کالاهای خارج از شبکه ۳ ماه فرصت وجود دارد.

۲۰ درصد مشترکان برق در البرز پرمصرف هستند

معاون فروش و خدمات مشترکین شرکت توزیع نیروی برق استان البرز گفت: هزینه خرید اشعاب در داخل کلاشهر کرج بر جز هزینه خرید کنتور سه میلیون و ۸۰۰ هزار تومان و در حواشی و شهرهای اقماری دو میلیون و ۴۰۰ تومان است.

به گزارش پیام آشنا، محمدمهدی بهرامی اظهار کرد: در حال حاضر حدود یک میلیون و ۴۵۰ هزار مشترک برق در البرز وجود دارد که حدود ۸۰ درصد آنها یعنی حدود یک میلیون و ۱۰۰ مشترک خانگی و باقی مربوط به سایر مصارف است.

وی با اشاره به اینکه کم کم به روزهای گرم سال و افزایش میزان مصرف برق به واسطه استفاده از وسایل سرمایشی نزدیک می‌شویم گفت: خوشبختانه حدود ۸۰ درصد مشترکین خانگی استان طبق الگوی عادی برق مصرف می‌کنند و تنها ۲۰ درصد از آنها جزو مشترکین پرمصرف محسوب می‌شوند.

وی تاکید کرد: الگوی عادی مصرف در ماههای خرداد، تیر، مرداد و شهریور هر ماه ۳۰۰ کیلووات و در ماههای دیگر ۲۰۰ کیلووات است.

این مسئول اضافه کرد: در آخرین روزهای سال گذشته شاهد افزایش نعرفه برق برای مشترکین پرمصرف بودیم و با این اوصاف مشترکینی که خارج از الگوی یاد شده انرژی مصرف کنند، با افزایش پلکانی هزینه برق مواجه می‌شوند.

بهرامی افزود: در حل حاضر میزان مصرف برق در البرز عادی است و مشکلی در تامین برق مورد نیاز مردم نداریم ولی با گرم شدن هوا و افزایش مصرف، باید مدیریت بیشتری داشته باشیم تا بتوانیم تابستان رابدون قطعی برق پشت سرگذاریم. معاون فروش و خدمات مشترکین شرکت توزیع نیروی برق استان البرز اعلام کرد: هزینه خرید اشعاب در داخل کلاشهر کرج بر جز هزینه خرید کنتور سه میلیون و ۸۰۰ هزار تومان و در حواشی و شهرهای اقماری دو میلیون و ۴۰۰ تومان است.

عقاب نشین خبر داد:

بازپس گیری ۱۹۱ هزار متر مربع از اراضی شهرک‌های صنعتی البرز

مدیر عامل شرکت شهرک های صنعتی البرز گفت: ۱۹۱ هزار متر مربع از اراضی شهرک های صنعتی استان سال گذشته ضمن فسخ قرارداد از دست برخی افراد بازپس گرفته شد.

به گزارش پیام آشنا، حمید رضا عقاب نشین افزود: برای حفظ اراضی صنعتی و استفاده مطلوب از امکانات و تاسیسات زیربنایی در سطح شهرکهای صنعتی دولتی با جدیت وارد عمل شده ایم و برخورد قاطع قانونی در انتظار دلالان اراضی صنعتی است.

وی اضافه کرد از سوی دیگر متقاضیان سرمایه گذاری در شهرک‌های صنعتی دولتی موظف هستند در چارچوب تعهدات و در مدت زمان قانونی تعیین شده در قرارداد حق بهره برداری زمین، نسبت به تکمیل ساخت و ساز، نصب ماشین آلات، اخذ پروانه بهره برداری و تولید، اقدام نمایند و اگر به تعهدات خود عمل نکنند در نهایت منجر به خلع ید قرارداد و باز پس گیری اراضی خواهند شد.

عقاب نشین ادامه داد: اراضی واگذار مانده غیرفعال یا وارد مدار تولید نشده به موجب قرارداد فی‌مابین و قوانین مربوطه، بازپس گرفته شده و در اختیار صنعتگرانی که از توانمندی لازم برای حضور فعال در عرصه صنعت و تولید برخوردارند قرار خواهد گرفت.

مدیر عامل شرکت شهرکهای صنعتی البرز در ادامه گفت: سال گذشته ۱۹۱ هزار متر مربع زمین صنعتی از طرفین قراردادی که به تعهدات ساخت و تولید خود عمل نکرده بودند؛ خلع ید و برای پذیرش متقاضیان جدید سرمایه گذاری به شرکت شهرک های صنعتی البرز بازگردانده شد.

وی تصریح کرد: سال ۱۴۰۰ آزاد سازی ۱۰ هکتار زمین صنعتی، مصوب شده بود که توانستیم این رقم را با ۹۱ درصد افزایش به عدد حدود ۱۹ هکتار(۱۹۱ هزار متر مربع) برسانیم

عقاب نشین ادامه داد: همچنین در سال ۱۳۹۹ تنها ۵۷ هزار متر مربع، زمین صنعتی آزاد سازی شد که آمار مقایسه ای ماتشان می دهد آزاد سازی اراضی راکد و غیرفعال شهرکهای صنعتی در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۹ حدود ۳۲۵ درصد رشد داشته است.

عقاب نشین با اشاره به ظرفیت های موجود و تمایل به سرمایه گذاری در سطح استان، افزود: برای حفظ اراضی صنعتی و استفاده مطلوب از امکانات و تاسیسات زیربنایی در سطح شهرکهای صنعتی دولتی و برای برخورد با دلالان و اشخاصی که موجب رکود اراضی شده اند با جدیت وارد عمل شده ایم و برخورد قاطع قانون در انتظار این افراد است.

وی ادامه داد: همه این اقدامات و تلاش ها برای استفاده بهینه از ظرفیت ها و سپردن امکانات و زیرساختها به دست سرمایه گذار واقعی آن هم برای دستیابی به اشتغال پایدار و رشد اقتصادی است.

مدیر عامل شرکت شهرک های صنعتی البرز تصریح کرد: اراضی خلع ید شده ابتدا در هیات داوری با حضور نماینده سازمان صنایع کوچک و شهرکهای صنعتی ایران و متقاضی زمین، مورد بررسی قرار گرفته و سپس به متقاضی، اعطای مهلت می شود چنانچه طرف قرارداد در بازه زمانی اعطا شده به تعهدات خود عمل نکند؛ پرونده به مراجع قضایی ارجاع و در نهایت خلع ید زمین رکد صورت می پذیرد.

برنج ایرانی با قیمت پایین در راه است

مدیر عامل مرکز تجارت بین الملل و پایانه صادراتی آمل به مردم توصیه کرده است که برنج کهنه نخرند زیرا زمان برداشت برنج‌های سال جدید نزدیک است و به قیمت‌های پایین‌تری عرضه خواهند شد.

به گزارش پیام آشنا، مدیر عامل مرکز تجارت بین‌الملل و پایانه صادراتی آمل به مردم توصیه کرده است که برنج کهنه نخرند زیرا زمان برداشت برنج‌های سال جدید نزدیک است و به قیمت‌های پایین‌تری عرضه خواهند شد.

صحبت‌های این مسئول بیشتر به دلیل تبار ضمن اینکه علت افزایش قیمت برنج را احتکار از روزهای گذشته قیمت‌ها را بی دلیل افزایش داده‌اند در صورتی که مردم خرید خود را کمتر کنند، قیمت‌ها پایین می‌آید و هدف محتکران و سودجویان هم متفق نخواهد شد.

بر اساس گزارش از بازار قیمت برنج طارم در بازار از کیلویی ۸۴ تا ۱۰۰ هزار تومان به فروش می‌رود این در حالی است که این برنج‌ها کیلویی ۶۰ تا ۶۵ هزار تومان از کشاورزان خریداری شده است، یعنی حدود ۳۵ تا ۴۰ هزار تومان هر کیلو برنج حباب قیمت دارد.

مدیرکل دفتر بازرسی و نظارت بر کالاهای وزارت جهاد کشاورزی شب گذشته در برنامه صدا و سیما گرداندن برنج را احتکار از سوی برخی سودجویان مربوط دانست از طرحی خبر داد که معتقد است تا یک هفته آینده می‌تواند قیمت‌ها را در بازار به نرخ‌های قبلی برگرداند.

بر اساس این طرح «تا پایان ماه مبارک رمضان به همه واحدهای بازرسی و نظارت سراسر کشور دستور داده شده چنانچه بازرسان با محتکران و گرانفروشان روبه‌رو شوند علاوه بر برخورد جدی با آنها به سازمان تعزیرات حکومتی برای صدور رأی معرفی می‌شوند.

مدیر عامل مرکز تجارت بین‌الملل و پایانه صادراتی آمل همچنین از فراوانی برنج در انبارها خبر داد و گفت: برنج تنظیم بازاری هم به مراکز توزیع تحویل داده‌ایم و هیچ مشکلی از نظر تأمین نیست

و التهاب قیمت‌ها به زودی فروکش می‌کند

وضعیت هشدار برای منابع آبی

آمار دفتر اطلاعات و داده‌های آب کشور نشان می‌دهد، با سپری شدن ۲۰۶ روز از سال آبی، تا ۲۷ فروردین (سال آبی ۱۴۰۱-۱۴۰۰) میزان کل حجم آب در مخازن سدهای کشور حدود ۲۶.۱۵ میلیارد متر مکعب است که نسبت به مدت مشابه سال آبی گذشته ۱۲ درصد کاهش نشان می‌دهد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، بررسی وضعیت ورودی سدهای کشور نشان می‌دهد که ورودی به مخازن در سال آبی جاری به ۲۰.۷۱ میلیارد مترمکعب رسیده است که کاهشی معادل ۳ درصد نسبت به مدت مشابه سال آبی گذشته دارد.

همچنین میزان پرشدگی سدهای استان تهران، سد زاینده‌رود در استان اصفهان، سدهای استان خوزستان و سدهای حوضه آبریز دریاچه ارومیه در شرایط فعلی به ترتیب حدود ۲۵ درصد، ۳۰ درصد، ۵۷ درصد و ۷۲ درصد بوده و با توجه به شرایط اقلیمی کشور و وضعیت ذخایر منابع آبی، رعایت الگوی بهینه مصرف در بخش‌های مختلف امری ضروری است.

از سوی دیگر طی ۵۰ سال برداشت از منابع آب زیرزمینی سبب شده است که بیش از ۱۳۰ میلیارد متر مکعب از ذخایر آب زیرزمینی کاسته شود. افت سطح آب زیرزمینی پیامدهای مخربی مانند خشک شدن رودخانه‌ها و تالاب‌ها، از بین رفتن پوشش گیاهی، افزایش گرد و خاک، نشست زمین، ایجاد فروچاله‌ها و شکاف‌های طولانی در دشت‌ها و شور شدن آب زیرزمینی را به‌دنبال دارد.

نشست زمین علاوه بر خسارت‌هایی که به زیرساخت‌ها و ابنیه وارد می‌کند، خسارت جبران‌ناپذیری برای آبخوان‌ها دارد چرا که نشست زمین به معنی پرشدن حفره‌های خالی بین دانه‌های خاک و از بین رفتن ظرفیت ذخیره آب در آبخوان است و دیگر امکان ذخیره آب در سفره آب زیرزمینی وجود نخواهد داشت.

در حال حاضر نشست زمین در دشت ورامین ۳۶ سانتیمتر در سال گزارش شده و در دشت کبودرآهنگ ۲۵ فروچاله با ابعاد چند دهمتری ایجاد شده است. پدیده شور شدن آب زیرزمینی در اغلب دشت‌های کشور و به‌ویژه در دشت‌های فلات مرکزی وجود دارد و در مناطقی برای استفاده از آب زیرزمینی نیازبه تجهیزات آب‌شیرین کن است.

تمامی این موارد نشان می‌دهد که برداشت از منابع آب زیرزمینی بیش از اندازه بوده است و با وجود همه این پیامدها این اضافه‌برداشت‌ها همچنان ادامه دارد. با توجه به مخاطرات ناشی از کسری مخزن، طرح احیا و تعادل‌بخشی ذخایر منابع آب زیرزمینی در سال ۱۳۹۲ تصویب و از همان سال اجرای آن شروع شد. محدودیت‌های موجود در کشور نشان می‌دهد، امکان تحقق کلیه اهداف پیش‌بینی شده با این روند فراهم نیست.

لذا هم برنامه‌های طرح برای سال‌های باقیمانده برنامه ششم توسعه (۱۴۰۰)، استقرار حدود ۹۲۰ گروه گشت و بازرسی، اتمام آمارپردازی سراسری مرحله سوم و تهیه بیلان منابع آب، محدوده‌های مطالعاتی، استمرار فعالیت‌های اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی، پیاده‌سازی الگوی مشارکتی مدیریت منابع آب زیرزمینی در دشت‌های پایلوت و همچنین انسداد ۱۰۵۰۰ حلقه چاه غیرمجاز و نصب ۲۰ هزار دستگاه کنتور هوشمند حجمی روی چاه‌های مجاز است.

ضمناً اصلاح و تعدیل پروانه‌های بهره‌برداری و انجام فرایندهای بهره‌بردار محور با توسعه سامانه‌های ایجاد شده نیز در دستور کار وزارت نیرو قرار دارد. اقدامات کنترلی و نظارتی بالا در مجموع منجر به مدیریت و کنترل برداشت در حدود ۴ میلیارد مترمکعب آب زیرزمینی از ابتدای طرح (۱۳۹۴) تا پایان برنامه ششم می‌شود.

وضعیت منابع آبی گویای یک واقعیت تلخ است، واقعیتی که اگر اکنون مانع گسترش آن نشویم با یک بحران جدی و غیرقابل کنترل تبدیل می‌شود، لذا باید از هم‌اکنون تدابیر لازم برای مقابله با این چالش اندیشیده شود.

یادداشت

تعامل نظارت کننده و نظارت شونده

در روزهای پایانی هفته گذشته خبری منتشر شد مبنی‌بر اینکه هیات‌مدیره سازمان بورس و اوراق‌بهادار در جهت افزایش کارایی و نقدشوندگی بازار سرمایه، افزایش یک‌درصدی دامنه‌نوسان به‌صورت متقارن در بازار اول شرکت بورس اوراق‌بهادار تهران و شرکت فرابورس ایران را از تاریخ ۲۹ فروردین ۱۴۰۱ تصویب کرده است. همچنین در این راستا مقرر شده بعد از انجام بررسی‌های لازم درخصوص آثار و نتایج این تصمیم، افزایش بیشتر دامنه‌نوسان مجددا در برنامه هیات‌مدیره سازمان بورس قرار گیرد. با توجه به اینکه تغییر ریز ساختارهایی همچون دامنه‌نوسان و حجم مبنا همواره یکی از درخواست‌های فعالان بازار سرمایه بوده است، پس از انتشار این خبر شاهد موجی از واکنش‌ها در بازار بودیم.

گروهی از فعالان بازار سرمایه با استقبال از این تصمیم سازمان بورس و ارکان بازار، افزایش دامنه‌نوسان را موجب کاهش محدودیت‌ها، کشف قیمت کارآتر در بازار سرمایه و انگیزه‌ای برای ورود منابع جدید نقدینگی به بازار سرمایه اعلام کرده و حتی افزایش یک‌درصدی در بخشی از تعامل‌های بازار سرمایه را کافی نمی‌دانند، در مقابل گروه دیگری از اهالی بازار سرمایه با اتخاذ رویکردی که از احتیاط کارشناسی آنها حکایت دارد، بر این نظرند که به دلیل حضور سهامداران خرد حقیقی در بازار سرمایه که از آموزش‌های لازم برخوردار نیستند و سرمایه‌گذاری مستقیم را انتخاب کرده‌اند، باید افزایش دامنه‌نوسان و تغییر در سایر ریز ساختارهای بازار سرمایه با مداقه و به‌تدریج صورت گیرد و حتی حفظ شرایط فعلی تا بازگشت تعادل و اعتماد به بازار سرمایه مفید است.

گروه اول که از تعداد بیشتری برخوردارند در پاره‌ای موارد حتی ارکان بازار سرمایه را به کم‌کاری در جهت خواست فعالان بازار متهم می‌کنند و به انتقاد از آنها می‌پردازند، به‌همین‌دلیل در ادامه به بررسی تصمیم اتخاذ شده در خصوص افزایش دامنه‌نوسان می‌پردازیم.

دامنه نوسان قیمت سهام نوعی متوقف‌کننده خودکار است که اولین‌بار، در اوایل قرن هجده میلادی، در معاملات قرارداد آتی برنج در بورس ژاپن و برای جلوگیری از نوسانات قیمت به کار گرفته شد. در طول همه این سال‌ها یک رویکرد واحد نسبت به دامنه‌نوسان در بازارهای مالی وجود نداشته و محققان، قانون‌گذاران و سیاستگذاران بازارها به‌منظور تحدید نوسانات بازار و جلوگیری از رفتار شتابزده فعالان بازار از این ابزار استفاده کرده‌اند. تحقیقات مختلف، تناقضات نشان دهد دو موضوع مهم و متاثر از دامنه‌نوسان یعنی «به‌تاخیر افتادن کشف قیمت» و «جلوگیری از نوسانات شدید و بیش‌واکنشی سرمایه‌گذاران» تا چه میزان با یکدیگر و با میزغبر دامنه‌نوسان، همبستگی و وابستگی دارند. بر اساس همین این موضوع به‌نظر می‌رسد پاسخ ارکان بازار سرمایه به خواست فعالان بازار سرمایه از دشواری و پیچیدگی‌هایی برخوردار است؛ به‌عبارتی تفاوت بین نظارت‌کننده و نظارت‌شونده در اتخاذ رویکردی که به نفع بازار سرمایه باشد و پاسخی منطقی به مطالبه فعالان بازار باشد به‌طور قابل توجهی مشاهده می‌شود. به‌نظر می‌رسد تصمیم‌گیری سازمان بورس برای افزایش تدریجی در دامنه‌نوسان، بررسی افزایش مجدد آن در یک بازه حداقل ۳ماهه، پیاده‌سازی در نمادهای بازارهای اول بورس و فرابورس و اعلام این خبر پیش از اجرای یکباره آن نشان می‌دهد سازمان بورس روشی منطقی برای پاسخ به مطالبه فعالان بازار در نظر گرفته و به گونه‌ای عمل کرده که مشمول تئوری گرفتارشدن نشده‌است.

بر اساس تئوری گرفتار شدن (Capture Theory) ناظر و فرآیند نظارت گرفتار نظارت‌شوندگان می‌شود به عبارتی نظارت در خدمت پاسخگویی به مطالبات نظارت‌شوندگان و تامین منافع آنان قرار خواهد گرفت. در این مورد ممکن بود سازمان و ارکان بازار تحت‌تاثیر فشارهای زیاد از ناحیه فعالان بازار سرمایه و بیشتر گذاشتن روزهای سخت در چندین ماه اخیر تصمیمی برای خوشایند فعالان اتخاذ کنند که از استحکام لازم برخوردار نباشد. اما اخیرا منتشرشده نشان می‌دهد سازمان بورس و اوراق‌بهادار، با در نظر گرفتن مواردی همچون نیاز به آموزش بیشتر در بازار سرمایه، حضور مستقیم سهامداران خرد، تاثیر عوامل اقتصادی و سیاسی خارج از کنترل ارکان بازار و عدم‌وجود شرایط یکسان در بازار سرمایه کشور در مقایسه با بازار برخی از کشورها، رویکردی سازنده، منطقی و قابل‌دفاع برای افزایش دامنه‌نوسان در پیش گرفته است. بدین ترتیب آثار افزایش دامنه‌نوسان به دور از شتابزدگی در بازار سرمایه پدیدار خواهد شد و مکانیزم عرضه و تقاضا در نمادهای بازار تسهیل خواهد شد.

البته بهتر است این افزایش بخش بزرگتری از نمادها را شامل شود. از سوی دیگر زمینه و زمان مناسبی نیز برای این تصمیم در نظر گرفته‌شده است. آمارها نشان می‌دهد هر چند که در اسفند ۱۴۰۰ سهامداران حقیقی اقدام به فروش سهام و خروج از بازار سرمایه کرده‌اند اما میزان سرمایه خارج شده به شکل محسوسی کمتر از سایر ماه‌ها بوده و به‌نظر می‌رسد ارزی منفی سرمایه‌گذاران به تدریج در حال تخلیه است.

در دهه اخیر در فروردین‌ماه غالبا بازار سهام رشد مثبت را تجربه کرده است و البته از نظر میانگین رشد قیمتی، یکی از بهترین عملکردها مربوط به فروردین‌ماه بوده است. فروردین‌ماه در سال ۱۴۰۱ نیز روزهای نسبتا خوبی در مقایسه با ماه‌های اخیر برای سهامداران به همراه داشته. به‌نظر می‌رسد وجود روند مثبت بازار سهام در بهار ۱۴۰۱ ادامه یابد و ایجاد جذابیت نسبی برای این دارایی می‌تواند مجددا زمینه‌ساز حضور سهامداران حقیقی در بازار سهام و ایجاد موج جدیدی از رشد قیمت بر پایه نقدینگی جدید شود. همچنین انتظار می‌رود مجموع سود محقق‌شده و گزارش‌شده شرکت‌های بورس تهران در سال ۱۴۰۱ از رقم ۲۵ میلیارد دلار عبور کرده و تداوم سطوح بالای قیمت در بازارهای جهانی نیز می‌تواند عبور سود شرکت‌ها از محدوده ۳۰ میلیارد دلار را به‌احتمال داشته باشد. این امید به‌معنای رشد چندبرابری سود شرکت‌ها در فاصله کمتر از یک دهه است. در پایان می‌توان گفت تخلیه شوک‌های روانی منفی و بهبود در شرایط ناشران، که به مثبت شدن فضای کلی بازار سرمایه منجر می‌شود، می‌تواند به موفقیت سیاستگذار در افزایش دامنه‌نوسان کمک کند.

محمدمهدی مومن‌زاده
کارشناس بازار سرمایه
Alborz.payam@gmail.com